شەڕی ئێستای ئیسڕائیل و ئێران دەسپێکی شەڕ نیە بەڵک و درێژە پێدانی شەڕە!.. حەسەن ڕازانی

چەند سەرنجێک و ڕاستکردنەوەی چەند شیکرندنەوەیەکی باو بەڵام، بە بڕوای من، نادرووست لە سەر ئەو شەڕە!

یەکەم: تا ئێستاشی لە گەڵدا بێت، من پێم وایە، تەواوی ئەو شەڕانی□ و□□اتانی ڕۆژهەڵاتی ناوڕاست و باکووری ئەفریقاو ناوچەکە بە گشتی شەڕی پڕۆکسی و بە وەکالەت بووە. لەو نێوەدا تەنانەت زووربەی بزووتنەوەو پارتی سیاسیی و هێزی چەکداری ناوچەکەو سەر بە گەلانی دابەشکراوو ماف پێشێلکرایش بە دینی و نەتەو□یشەوە دەگرێتەوە. من پێم وایە، ڕوسیا شەڕ بۆخۆی دەکاو لە پێناو خۆیدا دەیکات لە گەڵ ئوکڕانیا. بەڵام ئۆکڕانیا بریتیە لە پێشەوەی بەرەی شەڕی ناتۆ لە گەڵ ڕووسیا. ئامانجە گەورەکە ڕوسیایە کە دیارە ئێستا چینیشی هاتۆتە پاڵ. دەوڵەت و سیستم□□کانی تر جا با خاوەنی کەمێک لە چەکی ئەتۆمیش بن، بۆ نموونە کۆریای باکوور، دەکەونە دەرەوەی مەبەستی ڕاستەوخۆوە.

دووەم: شەڕ ئەمڕۆ دەستی پێنەکردووە بەڵک و درێژەی پێدەدرێت و فراوانتر دەکرێت. ئەو شەڕەی ئێستای نێوان ئیسرایل و ئێران دەچێتە ناو چوارچێوەی شەڕی بە وەکالەت و پڕۆکسیەوە. شەڕەکە بەم شێوەیە دەستی پێکردووەو پلانی بۆ داڕێژراوە کە من پێم وایە مێژووی ناوچەکە لە شەڕو پێکدادانی پشتڕاستی ئەو شیکردنەوەیەی من دەکاتەوە کە بەم شێوەیە بە زینجیرەو یەک لە دوای یەک دەستی پێکردوەو پلانی بۆ داڕێژراوە:

١- بە بڕوای من، ئەو شەڕە سەرەتا لە پەیماننامەی١١ی ئازاری ١٩٧٥ ی نێوان شای ئێران و هەواری بۆمیدیانی جەزائیرو سەدام دەستی پێکردووە. پلانەکە نەمانی شۆڕشی ئ□یلولی بە دوا خۆیدا هێناو سەدامی بۆ هەمیشە خستە تەڵەوە. دیارە لە پشتی ئەو پەیماننامە هەمان ئەو سیستم□ هەبووە کە ئێستا سەرپەرشی جیبەجێکردنی تەواوی پلانەکە دەکات. جا جار هەیە بە ئاشکراو جاریش هەیە بە نهێنی و جارهەیە بۆ خۆی ڕاستەوخۆو جاریش هەیە لە ڕێگەی پڕۆکسی و وەکیلەکانیەوە بەشداری دەکا!

٢- شەڕ دەستی پیکردووەو بەردەوام بووە لە ڕێگەی شەڕی هەشت ساڵەی

نێوان ئێران و ئێڕاق و درێژەى هەبووە بە شەڕى كەنداوى يەكەم و شەڕى كەنداوى دووەم و تا گ□يشتن بە لە ناوبردنى سيستەم و دەسەڵا تەكەى سەدام بە تەواوى.

٣-شەڕ درێژەى هەبووە تا گ□يشت بە خوڵقاندنى ئەو تێكەو لێكەو بێسەرەو بەرەييەى كە ناويان لێنا بەهارى عەڕەبى. كە من پێم وايە، بەهارى عەڕەبى بەهار نەبوو بۆ خەڵكى عەڕەب بەڵكو لە زستانى هەرێ سەختيش بەستەڵەكاوى تر بوو! لە بەهارى عەڕەبيدا زووربەى پڕۆكسى و وەكيلە هەرێ سەرەكيەكان كە بە شێوەيەك لە شێوەكان لە سەر بەرەى ڕووسيا دەبينران لە ناوبران و لە شوێنيان سيستەمێكى تێكەڵ لەئەم ولەئەو، لە ئاخوند و لە بەناو عيلمانى، دەسەڵا تێكى دابەشبوو، بێ ناوەنديى و بێهێزيان دامەزراند! لە هەندێك شوێنانيش ديكتاتۆريەتى داعشييان بەسەر خەڵكيدا بەزۆرە ملێ سەپاند. بۆ نموونە تاڵيبان لە ئەفغانستان و ئەحمەد شەرعيەكان لە سوريا، شوێنيش هەيە سيستەمى تێكەڵ لە ئاخونديى و نەتەوەيى و ڕەگەزييان دامەزراند. بە گشتى تەواوى ئەو سيستەمانەى كە شوێنى دەوڵەت و سيستەمەكانى پێش بەهارى عەڕەبيان گرتەوە سيستەم و دەسەڵاتى بێهێزن، بێ ئيرادەن، دروستكراون و هێنرانە سەر كورسى.

٤- شەڕ بەردەوام بووەو پشووى نەداوە، دەسەڵاتە بنەماڵەييەكەى ئەسەد لە سوريا كە زستانى عەڕەبى ئەويشى گرتەوەو بەڵام توانى خۆى بگرێت تا واى لێهات لە سەر لێوارى ڕوخان و مەرگ نزيكيان كردەوە، بەڵام چونكە تاقە سيستەم و دەسەڵات بوو كە مابوو لە ناوچەكەداو لە سەر بەرەى ڕووسيا خۆى حساب دەكردو لە سەر لێوارى مەرگ و ڕوخانيش بوو، □ووسيا فرياى كەوتو لە ڕێگەى ئێرانەوەو لە دوايشدا ڕاستەوخ□ □ووسيا بۆ خۆشى هاتە ناو مەيدانەكەوەو بەرەنگاريى لە دەسەڵا تەكەى ئەسەد كرد. بەڵام پلان داڕێژەرانى شەڕە گەورەكە زۆر لەوە بەهێزتر بوون ك□ □ووسيا بتوانێت بۆ هەتا سەر پارێزگارى لە دەسەڵاتى ئەسەد بكات. بۆيە لە كۆتاييدا دەستبەردارى بوو ئينجا شەڕعيەكان هاتنە سەر دەسەڵات كە ئەمەى دوايان ويست و خواستى بەرنامە داڕێژەرانى شەڕەكەن و هەر ئەوانيش هێنايانن. شەڕەكە درێژەى هەيەو درێژەشى پێدەدەن تا دەگەنە ئامانجى كۆتاييان!

٥- شەڕەكە درێژەى هەبووەو نەوەستاوە. ئێران وەك پڕۆكسي□كى ب□ر□ى □ووسيا دەستى بە جموجۆڵى ڕاستەوخۆ كردو هێڵ و ناوچەى هيلالى شيعە مەزەبى خۆى لەو ناوچەيەدا دامەزراندو تا ڕادەيەك خۆى لەو ناوچەيەدا كونفەيكون بوو.

٦- ئێران ڕاستەوخۆ هەر كە خومەينى هاتە سەر حوكم، ديارە بە هاوكارى ناتۆ، دەستى بە دامەزراندنى هيلالى شيعە كردو لوبنان يەكەم شوێن بوو كە بنكەى ئێرانى لە ژێر ناوى حيزب اللەى لبنانى

تێدا دامەزراند. لە فەلەستین لە ڕێگەی حەماسەوە هاتە ناوەوە لە یەمەنیش لە ڕێگەی حوسیەکانەوە خۆی قایم کردو لە ئێراقیش لە ڕێگەی شیعەکانەوە تا ڕادەیەک بەشێک لە کوردەکانیش دەستی بە سەر تەواوی جومگەکانی دەسەڵاتدا گرت. کەواتە ئێران خۆی کردە کوێخاو موختاری تەواوی ناوچەکە بۆ نمونە سوریا، ئێراق کوردوستان، یەمەن و فەلەستین و لوبنانیش. ئەم هەموو جم و جۆڵەی ئێران بە بڕوای من ناتە بە سەرپەرشتی ئەمریکا لێی بێئاگا نەبووە تا ڕادەیەک هاوکاریشیان کردوە بۆ ئەوەی ناتە بتوانێت پلانە گەورەکە جێبەجێ بکات. بۆ نموونە وەک چۆن ئێران هاوکاری حەماسی کردووە لە فەلەستین ،(ئیسرائیل)یش زیاتر هاوکاری کردوون لە دژی بەرەی فەتح. شەڕەکە بەردەوامەو درێژەی هەبووە.

٧- شەڕەکە درێژەی پێدراوە. بەڵگەکان ئەوە نیشان دەدەن کە حەماس نەیدەتوانی ئەو هێرشەی حەوتی ئەکتۆبەر لە دژی ئیسرائیل ئەنجام بدات ئەگەر بهاتایە سوپای ئیسرائیل و دەزگا ئیستیخباراتیی و ئەمنیەکانی ئیسرائیل تا ڕادەیەک ئەو کارەی حەماسیان بە کەیفە نەبایە. هێرشەکەی حەماس ڕێگای خۆش کرد بۆ درێژە پێدانی شەڕەکەو لەناوبردنی حوسی و حیزب و اللەی لوبنانی و حەماس. شەڕەکە بووە هۆی وێران کردنی تەواوی ژێرخان و سەرخانی کەرتی غەزەو یەمەن. شەڕەکە بووە هۆی لە ناوبردنی حوسیەکان بە تەواوی یان بێهێزکردنیان، لە ناوبردنی حەماس یان بە تەواوی بێهێزکردنیان و هەروەها لە لوبنانیش ئیتر حیزب اللە ناتوانێت ئەو حیزب اللەی جاران بێت و هەڕەشە بکات لە ئیسرائیل.

شەڕەکە بەردەوام بووەو درێژەی هەبووە. بابەتی ئێران هاتە گۆڕێ و بە توندی قسەی لەسەر کرا. ناتە بە سەرپەرشتی ئەمریکا بە هیچ شێوەیەک نایەوێت ئێران دەستی بگا بە چەکی ئەتۆمی. بە بڕوای من ئەمەیان تەنها بەهانەیەو زین و مەم دەکەنە بەهانە. شەڕەکە وەک بەرنامەی بۆ دانراوە دەبێ درێژەی هەبێ تا دەگاتە ئامانجی کۆتایی پلان دانەران.

- ٨- ئێستا شەڕەکە بەردەوامەو ئێرانی گرتەوە. من هەر لە سەرەتای دەستپێکی شەڕی غەزەدا نوسینێکم بڵاوکردەوە و تێیدا نووسیبووم کە ئەم شەڕە درێژەی دەبێ و ئامانج شتێکی گەورەترەو دەبێ بە تەواوی دەست و پێ و کلک و گوێی ئێران ببڕن و هیلالی شیعە نەهێڵن و ئێران بە دەست و پا بکەن لە ناوچەکەداو گەلانی ناوچەکەش بە تەواوی برسی بکەن ئینجا هێرش بە سەر ئێران دەست پێدەکات. وا بۆچوونەکەم هاتەتە دی و

ئێستا شەڕ بەردەوامەو گ□یشتۆتە ئێران و بەردەوامیش دەبێ و فراوانتریش دەبێ تا ئاماجنی کۆتایی. ئەم شەڕە درێژەی دەبێ تاکو ئەو سیستەمەی کە لە پشتی دەستپێکردنی ئەو شەڕەوەیە، کە سیستەمی سەرمایەداری جیهانیە بە سەرپەرشتی ئەمریکا دەگا بە ئاماجنی کۆتایی خۆی یاخود شەڕەکە سەری خاوەنەکەی دەخوات. جا من پێم وایە ئەو سیستەمە سەرمایەداریە جیهانیە هێندە دژە ئینسانیەو هێندە بێبەزەییە کە ئەگەر بزانێت خۆی تێدا دەچێت و دەرەقەتی نایەت و ڕیسەکەی لێدەبێتەوە بە خوری، ئەوە سێو دووی لێناکات کە دنیا دەکاتە خەرابەیەک و بایە قوش تێیدا دەخوێنێت. هیوادارم ئەمەی دوایان ڕوونەدات!

سێهەم: لەملاو لەولا دەبیسرێت کە ئەمریکا و ئیسڕائیل دەرەقەت نایەن و خەریکن لەناوبچن و لە ڕووی داراییەوە ئەو شەڕە هێناونیە سەرچۆک. من پێم وایە ئەم بۆچوون و تێڕوانینە هەڵەیەو باش نەخوێندنەوەی سیستەمی سەرمایەداریەو تێنەگ□یشتن ل□ م□ژووی□ک□یەتی. بە بڕوای من ئەو سیستەمە سەرمایەداریە جیهانیە بە سەرپەرشتی ئەمریکاو ناتۆ ئەو ڕۆژەی پلانی بۆ شەڕەکە داناوە هەر لە سەرەتاوە زانیویتی کە چەند تڕلیۆن دۆلار دەبێ سەرف بکات تا دەگاتە ئاماجنی کۆتایی. بە بڕوای من سیستەمی سەرمایە هێندە گوێ ناداتە ئەوەی سەدان ملیار دۆلار سەرف بکات بۆ لە ناوبردنی کەیانێکی بچکۆلەی سیستەمێکی خەڵکیی و کۆمۆنیزمیی بەڵام گوێ دەداتە بوونی ئەو سیستەمە خەڵکیی و کۆمۆنیزمیە جا با زۆر بچکۆلەش بێت. ئەمریکا نایەوێت ئەم سیستەمە خەڵکییە لە سەر گۆی زەوی بوونی هەبێ. دەیەوێت داعشیەکان و شەڕعیەکان و بۆکۆ حەڕامیەکان و تاڵیبانەکان و چەندین گرووپی دژە ئینسانی تر هەبن بەڵام نایەوێت لە هیچ شوێنێک خەڵکیەکان و کۆمۆنیزمیەکان بوونیان هەبێ! شەڕ شەڕی سەرمایەیەو بەردەوام دەبێ تا ئەو کاتەی بە تەواوی سەرمایەو سیستەمەکەی تەواوی گۆی زەوی داگیر دەکا. نا بێ لە سەر گۆی زەویەکەمان شوێنێک بمێنێت کە لە گەڵ سیستەمی سەرمایە هاوڕاو تەبا نەبێ!

چوارەم: هەڵەو کورت بینی و شیکردنەوەیەکی نادروستە تەنها بەرەی ناتۆ ببینرێت کە چەندە پوڵ و پارە بۆ شەڕ خەرج دەکات. بەڵام سیستەمی ئاخوندەکانی ئێران نەبینن کە چەند خەرج دەکەن بۆ تیرۆرو هیلالی شیعەو ناردنە دەرەوەی شۆڕش و سەرکوتی ناوخۆیی و قەتڵ و عامی ژنان و ئازادی خوازانی ئێران. بە بڕوای من، ئەوەی کە ئاخوندەکان نابینن ئەوەیە

چونکە هەمووی لە سەر حیسابی خەڵکەو هیچ خۆشگوزەرانییەکیان بۆ خەڵکی ئێران نەهێشتەتەوەو لە سەر حیسابی گۆشت و خوێن و ئێسقانی خەڵکی ئێرانە کە سیستەمی ئاخوندەکان درێژە بەشەڕو مانەوەی خۆیان دەدەن.

پێنجەم: پێویستە هەمیشە ناوەڕۆک و مانای گۆرانییەکەی کاوەز ئاغامان لە یاد بێت کە لە سەر شەڕی بەردە قارەمان گوتوویەتی کە شەڕەکە لە نێوانی کوردەکان بۆ سەرکردایەتی شێخ مەحمودو ئینگلیزەکاندا بووە. کوردەکان تەنها ساچمەزەن و تاپەو ماوزەڕو شادمان و قەچەقانی و شتی لەو بابەتەیان هەبوەو شەڕیان پێکردووەو ئینگلیزەکانیش لە ئاسمانەوە بە چەکی پێشکەوتوو شەڕیان کردووەو لە ئەنجامدا جەنابی شێخیان بە زیندوویی پەلبەستوو کردوەو بەرەو هیندوستانیان بردووەو چەکدارەکانی تریش هەر یەکەی بە کونێک و شوێنێک تێی تەقاندووە. ئێستای ناتۆ بە سەرپەرشتی ئەمریکاو جیهانی عەڕەبی و ئیسلامی هەمان سەردەمی کاوەز ئاغاو شێخ مەحمودە. بە تفەنگی شادمانە شەڕ ناکرێ لەگەڵ ئاسمانە. شەڕی ئیسڕائیل لەگەڵ حەماس، لەگەڵ حیزب اللە ، لەگەڵ حوسیەکان ئەم ڕاستیە دەسەلمێنێت و لەگەڵ ئێرانیش هەر لەم دواییانەدا سەلماندی ئێران دەستەوستانە لە بەرامبەر چەکی پێشکەوتووی ئیسڕائیلدا. ئیتر هەراو زەنای دەزگا ڕاگەیاندنەکانی جیهانی عەڕەبی و ئیسلامی پوولێک ناکات.

شەشەم: دەبێ و پێویستە هەموومان ئەو ڕاستیە بزانین کە جیهانی عەڕەبی و ئیسلامی بە گشتی و ناوچەی رۆژهەڵاتی ناوەڕاست بە تایبەتی لە لایەن ناتەوە بە سەرپەرشتی ئەمریکا لە ژێرچاودێریدایەو ناتۆ بە گشتی و ئەمریکا بە تایبەتی نایانەوێت ئەو ناوچەیە لە ژێر کۆنتڕۆڵی ئەوان و و سیستەمی سەرمایەی جیهانی دەرچێت. بۆ ئەوە مەبەستە ناتۆ بە سەرپەرشتی ئەمریکا پەنا بۆ چەندشتێک دەبا لەوانە:

١-ڕێگە نەدان بە بوونی دەوڵەتی بەهێز لە ناوچەکەدا،

٢- درووست کردنی دەوڵەتۆکەی بچوک بچوک کە لە ژێر کۆنتڕۆڵی ناتۆ بە گشتی و یان لە ژێر کۆنتڕۆڵی ئەمریکادا بێت بە تایبەتی،

٣- درووست کردنی کێشەی ڕەگەزیی، نەتەوەیی و خاک، دینی و مەزهەبی و شتی تر لە ناوچەکەو جیهانی عەڕەبی و ئیسلامی،

٤- هێشتنەوەی کێشەی فەلەستینیەکان و کوردەکان بەوشێوەیەی ئێستای. بۆی هەیە کەمێک شتیان بۆ بکەن بە نموونە دەوڵەتی بچووک بچوکی ژێر کۆنتڕۆڵی خۆیان بەڵام هەرگیز کوردوستانی

گەڕەو دەوڵەتی فەلستینی نەتەوەیی یان دینی ریگا نادەن!

٥- ژیاندنەوەو گرنگی دان بە گرووپی دینی تیرۆریستی و ڕێگە گرتن لە بزووتنەوەو پارتی سیاسی خەڵکیی و کۆمۆنیستی و چەپ و لیبەراڵ کە خۆشگوزەرانی بۆ خەڵک دابین بکەن،

٦- ڕێگە دان بە سیستەمی دیکتاتۆریی لە وێنەی سەدام و ئەسەدو ڕیگەگرتن لە سیستەمی درووستکراو بە دەستی خەڵک.

٧- هەرگیز ڕێگە نادرێت دەوڵەتی سەربەخۆی فەلەستینی وەک کە فەلەستینییەکان داوای دەکەن و خوێنی بۆ دەڕێژن درووست ببێت لە تەنیشتی دەوڵەتەکەی عیبرەی کە پێشەوەی بەرەی ناتۆ و ئەمریکایە لە ناوچەکەداو بەرامبەر جیهانی عەرەبی و ئیسلامی!

حەوتەم: شەڕ بەردەوامەو درێژەی هەیە.. ئیستا تەواوی ناوچەکەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و گەلان و خەڵکی ناوچەکەو دنیای عەرەبی و ئیسلامی شەڕ وێرانی کردوە، ماندووی کردووە، وای لێکردوە ئاوات بە دەسەڵاتی شەڕیتان دەخوازن . خەڵکی ناوچەکەو جیهانی عەرەبی و ئیسلامی جەنگەریی سیاسیی و ئیدارییان دەوێت، بە دوای لوقمەیک نانەوەن کە هەبە بیخۆن. سیستەمی سەرمایەش ئەمەی دەوێ و ئەستا بەو ئامانجەی گەیشتووە.. شەڕ بەردەوامەو کۆتایی نایەت تا سیستەمی سەرمایە دەگاتە ئامانجی کۆتایی خۆی. تەنها خەڵک و بەرەی چەپ و سێکیولارو کۆمۆنیزم دەتوانێت کۆتای بەشەڕ بهێنێت بەڵام یەکخراوبوونی ئەو بەرەیە هێندە گرنگە وەک چۆن کە ئۆکسجین و هەناسە بۆ ژیان پێویستە. ئەم یەکخراوبوونە بە داخەوە لە ئیستادا نیەو هیچ چاوەڕوانیش ناکرێت وا بە زوویی پێک بێت!

هەشتەم: گلەییەک و ڕەخنەیەکی من لە بەرەی چەپ و کۆمۆنیست و تەواوی لیبەراڵەکانی نێو جیهانی عەرەبی و ئیسلامی بریتییە لە :

من وای دەبینم و پێم وایە لە تەواوی بە ناو شۆڕش و بزووتنەوە چەکدارییی و ڕاپەڕین و ئیعتیرازاتی جەماوەریشدا لە هەر وڵاتێکی نێو جیهانی عەرەبی و ئیسلامییدا بەرەی چەپ و کۆمۆنیست و لیبەراڵ و سێکیولار پشکی شێریان بەردەکەوێت. بە بڕوای من ئەوە ئەوانن کە خەڵک دەهێننە سەرجادەو ئەوە ئەوانن دەبنە سووتەمەنی و دەسەڵاتەکان دەڕوخێن بەڵام خاڵە گرنگەکە ئەوەیە کە ئەوان لە ڕێگەی خەڵکەوە سیستەمەکان دەڕوخێن و دەسەڵاتەکان لادەبەن بەڵام خۆیان نایەنە سەرکارو دەستبەتاڵ و مایەپووچ دەمێننەوەو لە کۆتاییدا هیچ بەدەست ناهێنن. چونکە لە پشتی ئەوانەوە هێزی یەکخراوو ئامادە باش بوونی هەیە. بە بڕوای من خاڵی لاوازی بەرەی چەپ و کۆمۆنیستەکان لە جیهانی عەرەبی و ئیسلامیدا ئەوەیە کە

ڕێکخراونین بەڵام بە ژمارە زۆرایەتی پێک دەهێنن. زۆرایەتی پێی خۆشە وەک چەپ و کۆمۆنیستێک بڕوای هەبێ و خۆی نیشاندات بەڵام کە دێتە سەر ڕێکخراوبوون لە دەرەوەی بابەتەکەدا دەردەکەون. بە نموونە شۆڕشی گەلانی ئێران و ڕاپەڕینەکانی ئێراق و کوردوستان و چەندین شوێن و کاتی تر. کە بەرەی چەپ و کۆمۆنیستەکان و لیبەراڵەکان دەبنە داینەمۆی ڕاستەوخۆی ڕاپەڕینی خەڵک، بەڵام لە بەرهەمەکەی بەشدار نین و مایە پووچ دەمیننەوە. ئەمەش کەمایەسییەکی گەورەو دیارە لە نێو بەرەی چەپ و کۆمۆنیزمدا.. من هیوادارم خۆیان ڕێکخراو بکەن!

حەسەن ڕازانی
۲۲ی پووشپەڕی ۲۰۲۵